

000714-1

V první církvi byla řešena otázka, zda se ten, kdo chce být křesťanem, musí napřed stát židem. Později se ovšem tato otázka kladla jinak, opačně: totiž zda křesťan může být židem, zda může zůstat židem. Pavel ještě zdůrazňoval, že obřízka nic není, že není žádnou podmínkou, předpokladem „víry“ resp. učednictví, následování Ježíše; později byla obřízka odmítnuta principiálně, protože byla uložena „zákonem“, od něhož Kristus křesťana osvobodil. (To je ostatně velmi zvláštní, když se potom v celých dějinách církve stále mluvilo o „následování“ Krista, imitatio Christi, a přitom hned v několika základních bodech se křesťan nemusel doopravdy „připodobňovat“ skutečnému Ježíši, např. že se nemusel podrobit obřízce, ačkoli Ježíš byl obřezán, že nemusel být pokřtěn ponořením do Jordánu, ačkoli Ježíš takto byl Janem pokřtěn, že nemusel a dokonce ani nemohl na sebe brát hříchy jiných, ačkoli to Ježíš podle dogmatu udělal, že dokonce sám nemohl a ani nemusel nehřešit, protože jeho hříchy byly vykoupěny Ježíšovou smrtí, atd.) Je zřejmé, že něco jiného je ježíšovství, tj. pokračování v cestě, po které se vydal sám Ježíš, a něco jiného křesťanství, které nepřevzalo Ježíšovu orientaci, nýbrž ustavilo novou orientaci, totiž orientaci na Ježíše. Ježíš byl nepochybně svědkem víry, ale jeho víra nebyla vírou v Ježíše (a už vůbec ne vírou v Krista, tj. v sebe), ale v nově ustaveném životním směru, totiž v křesťanství a v církvi, se z Ježíše stal „předmět“ víry (a to znamená zároveň, že už šlo o „víru“ v jiném smyslu, tedy o jinou víru než Ježíšovu). Když si tohle všechno plně uvědomíme, musí nám dříve nebo později napadnout, zda dnes nemusíme řešit podobnou otázku, totiž zda ježíšovec (tj. člověk, který se chce řídit evangeliem Ježíšovým a nikoli evangeliem o Ježíšovi, které si vymysleli až křesťané) musí nutně být křesťanem, tj. zda musí být nutně členem nějaké církevní organizace (tj. církve v organizačním smyslu). Není takové členství, nejsou ony četné povinnosti (jak svátosti, tak nejrůznější další zvyklosti a nároky) jen novým druhem „zákona“, od něhož skutečný Ježíš a jeho „dobrá zpráva“ osvobozuje? Mám velmi silný dojem, že musíme konečně přikročit se vši vážností k jakési „nové reformaci“, která už nezůstane stát u první církve, ale půjde až k samotnému Ježíši a jeho evangeliu. Argument, že se ke skutečnému Ježíši nemůžeme dostat jinak než přes zprávy prvních svědků a první církve, neobstojí, neboť ani tyto zprávy nám nejsou „dány“ jako houska v krámmě, nýbrž i ony musely a dosud musí být předávány, tradovány prostřednictvím dalších svědků. Proč se máme vracet např. k Pavlovi a nejít ještě dál zpět – ačkoli Pavlovy dopisy jsou tím nejstarším literárním dokumentem? Vždyť starší než Pavel a jeho dopisy jsou svědectví přímých Ježíšových učedníků! Že nejsou zapsány? Jsou, ale byly zprvu předávány jen prostřednictvím ústní tradice a teprve potom zaznamenány v nějakém soupisu Ježíšových výroků (v tzv. prameni Q, ale možná i v dalších záznamech, o nichž nic nevíme, stejně jako nic nevíme o nejstarší ústní tradici) a teprve potom literárně zpracovány v evangeliích (kterých bylo ovšem opět víc, než kolik se jich dostalo do kánonu).

(Písek, 000714-1.)